

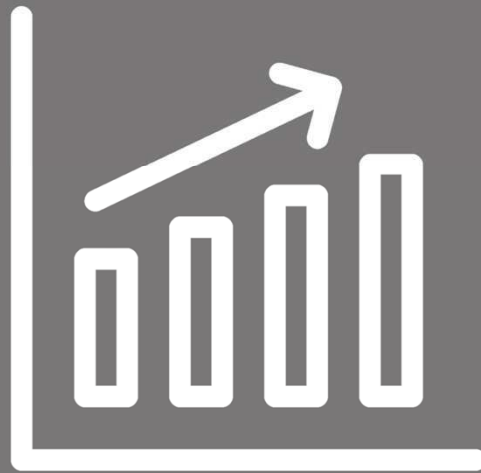

Økonomisk Redegørelse december 2018

- Tak for ordet. Jeg er glad for at være til det vanlige samråd om vores nye prognose.
- Den er fuld af gode nyheder. Vi er midt i et kernesundt opsving med solid fremgang i beskæftigelsen og holdbare stigninger i privatforbruget.
- Dansk økonomi står stærkt. Det skyldes dygtige virksomheder. Det skyldes en veluddannet arbejdsstyrke. Det skyldes også reformer. Fordi politik gør en forskel.

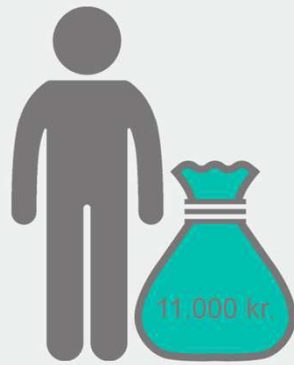
Prognosen

- Først lidt om de økonomiske udsigter.

Fortsat vækst giver øget velstand

Fra 2015 til 2017 steg BNP pr. dansker med knap 11.000 kr. I 2020 er det beløb blevet til godt 21.000 kr. ifølge prognosen.

2015-2017

2015-2020

- Det går godt i dansk økonomi. Vi er nu et stykke inde i højkonjunktoren, og år for år bliver danskerne rigere. Vi regner med fortsat vækst.
- Fra 2015 til 2017 steg velstanden med næsten 11.000 kr. pr. dansker [målt ved BNP pr. indbygger]. Hvis prognosen holder stik, er det beløb oppe på 21.000 kr. pr. dansker i 2020.

Historisk stor stigning i beskæftigelsen

- Figuren taler næsten for sig selv. Et af de steder, vi tydeligt kan se opsvinget, er i beskæftigelsen.
- Aldrig før har så mange været i beskæftigelse som nu. Ifølge prognosen vil der i 2020 være 260.000 flere i beskæftigelse, end der var i 2013.
- Det vil være en historisk stor beskæftigelsesfremgang.

Rekordhøjt, men holdbart privatforbrug

Privatforbruget ventes at slå rekord i 2018 med godt 181.000 kr. pr. dansker.

- Sidste år satte privatforbruget pr. dansker rekord. Der er udsigt til, at den rekord bliver overgået i år med godt 181.000 kr. pr. dansker.
- Det er 5.000 kr. mere end det seneste toppunkt i 2007. Men holdbart på en helt anden måde. I 00'erne banede gældsætning vejen til rekorden, men denne gang har vi arbejdet os til den.
- Faktisk er forbrugerne fornuftige. Lige nu er det sådan, at husholdningerne lægger penge til side. I 2007 var det en ganske anden sag. Dengang brugte man 105 kr., hver gang man havde tjent 100 kr.
- Det er vist med det orange område i den venstre søjle i figuren. Den del af forbruget var kun mulig, fordi familierne optog lån.
- Som det fremgår af den højre søjle, er der nu en del af vores indkomst, vi ikke bruger, fordi vi sparer op.

Boligpriserne og indkomsterne følges ad

- Udviklingen på boligmarkedet ligner heller ikke det, vi så i sidste årti.
- Der er ikke tegn på, at boligpriserne på enfamiliehuse stikker af. Tværtimod følger de fint stigningen i de disponible indkomster.
- Det kan man se af figuren her, som viser udviklingen i priserne på enfamiliehuse på landsplan og de disponible indkomster. Siden 2012 er huspriserne steget med 34 pct. Stigningen har været næsten det samme for de disponible indkomster, nemlig 31 pct.
- Det er markant anderledes end det billede, vi så i perioden 2004-2006, hvor huspriserne galopperede fra indkomsterne.
- Men vi holder fortsat et vågent øje med udviklingen, især i København.

Det nuværende opsving er sundt

- Så for at opsummere: Vi er midt i et sundt, holdbart opsving.
- Boligmarkedet er i god gænge, arbejdsmarkedet er i topform og husholdningerne lægger til side, så de har noget på kistebunden til en regnvejrsdag.
- Vi ser ikke tegn på opbygning af de ubalancer, som satte et brat punktum for opsvinget i 00'erne. Dansk økonomi står stærkt.

Væksten i udlandet har toppet

Udlandsvæksten vægtet efter handel med Danmark er aftagende.

- Men alligevel indeholder prognosen en vis vækstafmatning. Det skyldes i høj grad udviklingen på eksportmarkederne. For langt de fleste lande har væksten toppet, og de er nu på vej mod lidt lavere vækstrater.
- Hvis vi ser på væksten i vores samhandelslande, så ser vi ind i en nedadgående trappe. Det vil påvirke dansk eksport.

Risici er overvejende negative

Flere handelshindringer

Mulig overophedning

- Samtidig er de fleste risici nedadrettede. Der er fortsat risiko for, at handelskonflikten mellem USA og Kina tiltager, på trods af positive meldinger efter det seneste G20-møde.
- Og Brexit kan blive en væsentlig udfordring for dansk økonomi. Situationen udvikler sig dag for dag i øjeblikket.
- Samtidig er der tegn på, at fx USA kan være på vej ind i en overophedning. Det vil påvirke den globale vækst, hvis den amerikanske økonomi løber ind i en hård landing.
- Som minister i en lille, åben økonomi ser jeg med stor alvor på tendenser til protektionisme og indadvendthed. Det er dårlige nyheder for Danmarks velstand, hvis flere lande vælger at lukke for handel.
- Det, vi kan gøre, er at sørge for en sund økonomi og så vidt muligt være forberedte på de begivenheder, der rammer os udefra.

Skønnet i Økonomisk Redegørelse er relativt lavt

- Spørgsmålet er, om vi er for optimistiske med vores vækstskøn?
- Til det må jeg sige, at vækstskønnene i Økonomisk Redegørelse ligger lavt i forhold til andre prognosemagere. Det skyldes blandt andet, at prognosen inddrager de seneste oplysninger om udviklingen i den globale økonomi, som har set gradvist svagere ud.

Finansloven 2019

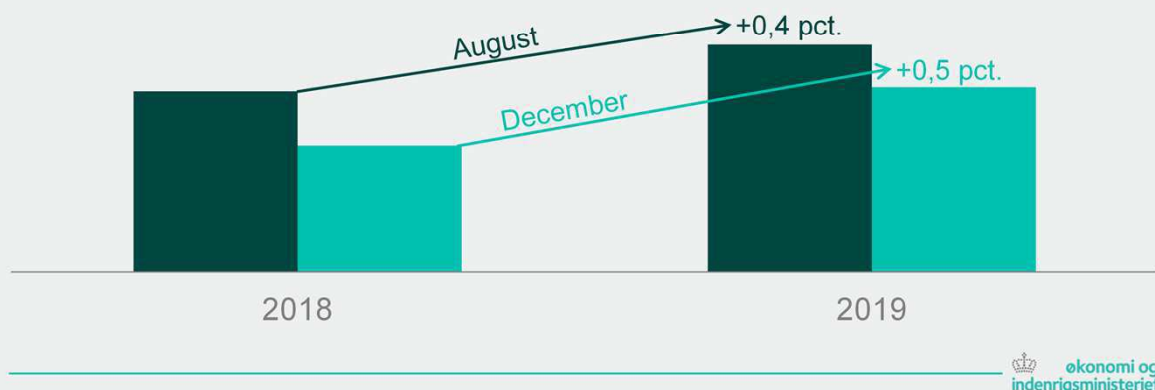
- Jeg vil også lige knytte et par ord til finansloven for 2019.
- Jeg er glad for, at det lykkedes os at få en god aftale i hus.
- Jeg er især tilfreds med de lempelser af skatter og afgifter, vi gennemfører. Der er skatte- og afgiftslettelser for 2,7 mia. kr. i umiddelbar virkning over de næste fire år.
- Finansloven forbedrer forholdene for erhvervslivet på en række områder. Med finansloven styrker vi også uddannelserne, og vi giver studerende mulighed for at tjene mere ved siden af studiet, hvilket er godt for arbejdsudbuddet.

Nedjustering af offentligt forbrug med finansloven for 2019

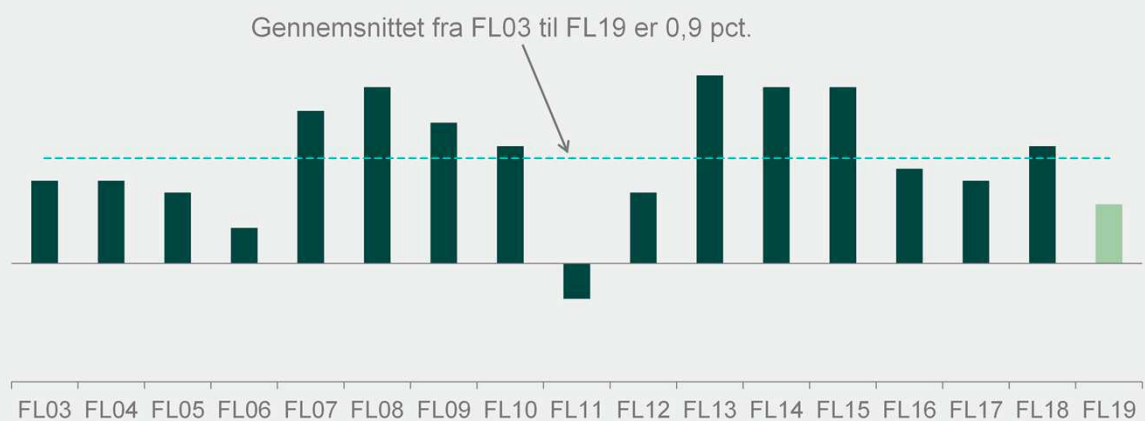
- Jeg er også glad for, at finanslovsaftalen betyder, at det offentlige forbrug bliver lavere, end vi troede i august.
- Samlet set er skønnet for det offentlige forbrug nedjusteret med godt 1 1/4 mia. kr. i 2019. Trekvart milliard heraf er direkte knyttet til ændringer som følge af finansloven.

Oplysninger om 2018 har betydning for væksten i 2019

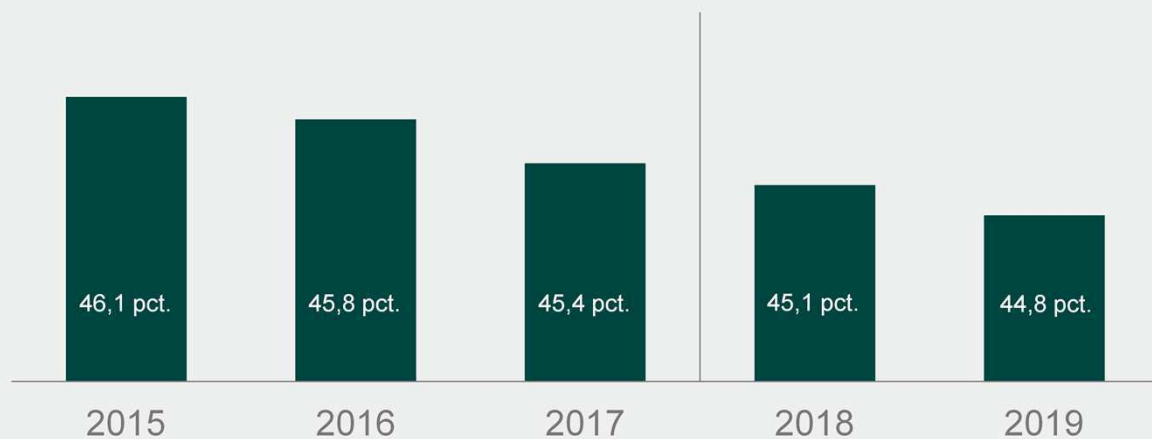
- Det er ikke så intuitivt, at de største søjler i figuren samtidig har den laveste vækst. Man skulle tro, at lavere offentligt forbrug også betød lavere offentlig forbrugs*vækst*.
- Det gør det bare ikke nødvendigvis, men der er en god forklaring, som sådan set også er en god nyhed.
- Den højere vækstrate skyldes, at niveauet for det offentlige forbrug i 2018 er reduceret endnu mere end i 2019. Det kan jeg jo kun være glad for.

Lav vækst i det offentlige forbrug i FL19

- Vi har faktisk haft held med at holde stigningen i det offentlige forbrug meget afdæmpet.
- Aftalen om finansloven for 2019 understøtter en sund udvikling i dansk økonomi.
- Sidste gang, forbrugsvæksten var lavere ved en finanslovsaftale, var i 2011, og da var vi midt i finanskrisen og havde henstillinger fra EU om at nedbringe vores underskud.
- Ser man bort fra 2011, skal vi helt tilbage til 2006 for at finde et år med lavere vækst i det offentlige forbrug.

Skattetrykket aftager

- Vi har også sørget for, at skattetrykket fortsat aftager. Det betyder, at danskerne får flere penge mellem hænderne, som de kan bruge som de selv finder bedst.

Regeringen har sænket skatterne for 20,9 mia. kr.

Biler

Arbejde og pension

Erhverv og iværksætteri

- Hvert år siden folketingsvalget har vi lempet skatterne. Lempelserne i år var større end sidste år, som igen var større end i 2016 og 2015. Vi har sørget for, at danskerne hvert år kan beholde næsten 21 mia. kr. flere af deres egne penge. Og bruge dem, som de finder bedst.
- Alene i år har vi gennemført skattelettelser med varig virkning for over 9 mia. kr.
- Skatten er blandt andet blevet sænket på biler, på arbejde og indbetalinger til pension. Vi har også fremmet erhverv og iværksætteri ved at give bedre vilkår for forskning og udvikling. Vi har desuden indført en række tiltag med henblik på at gøre det lettere for den almindelige dansker at spare op i aktier. Og vi har ryddet op i en række afgifter.

Veje til højere vækst

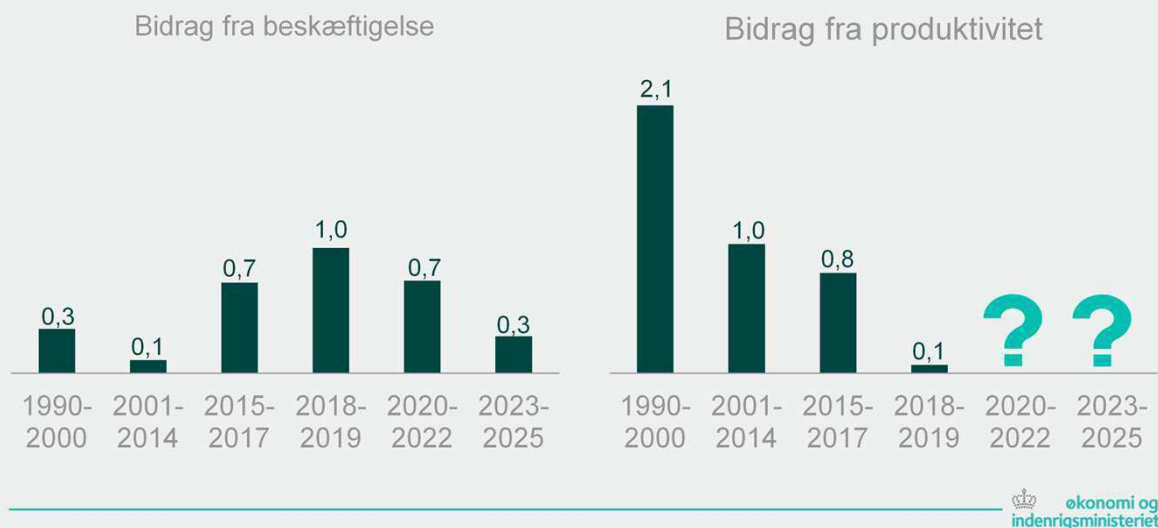
- Så langt, så godt.
- Jeg vil gerne have flere år som nu, hvor væksten er høj, og økonomien er bomstærk.
- Men høj vækst og velstand er ikke kommet af sig selv.
- Høj vækst kommer heller ikke af sig selv i fremtiden.
- Det vil jeg nu sige lidt om.

To veje til højere vækst og mere velstand

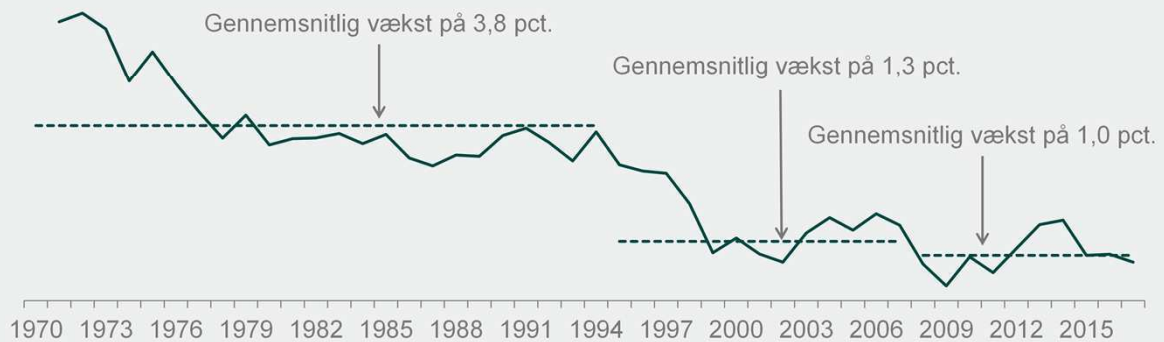
- Overordnet kan højere vækst komme to steder fra:
- Vi kan arbejde mere. Der er vi heldigvis godt på vej med lavere skat på arbejde og de mange reformer af mulighederne for at være på overførsler. Men der er selvfølgelig stadig et potentiale.
- Vi kan også arbejde klogere, så vi får mere ud af den tid, vi bruger på arbejde. Det handler om vores produktivitet.

Bidraget fra beskæftigelse bliver mindre, og produktivitetsvæksten er allerede lav

- Når vi ser frem mod 2025, bliver bidraget til væksten fra beskæftigelsen mindre, fordi der ikke er nye, store arbejdsmarkedsreformer, der træder i kraft.
- Det stiller større krav til, at produktivitetsvæksten kommer op i gear, så den kan drive velstandsfremgangen.

Produktivitetsvæksten er lav

- Helt nemt er det desværre ikke.
- Timeproduktiviteten voksede med knap 4 pct. om året frem til 1995. Siden 2007 har væksten i gennemsnit kun udgjort 1 pct.
- Det er ikke imponerende, og det er heller ikke den store vækstmotor.

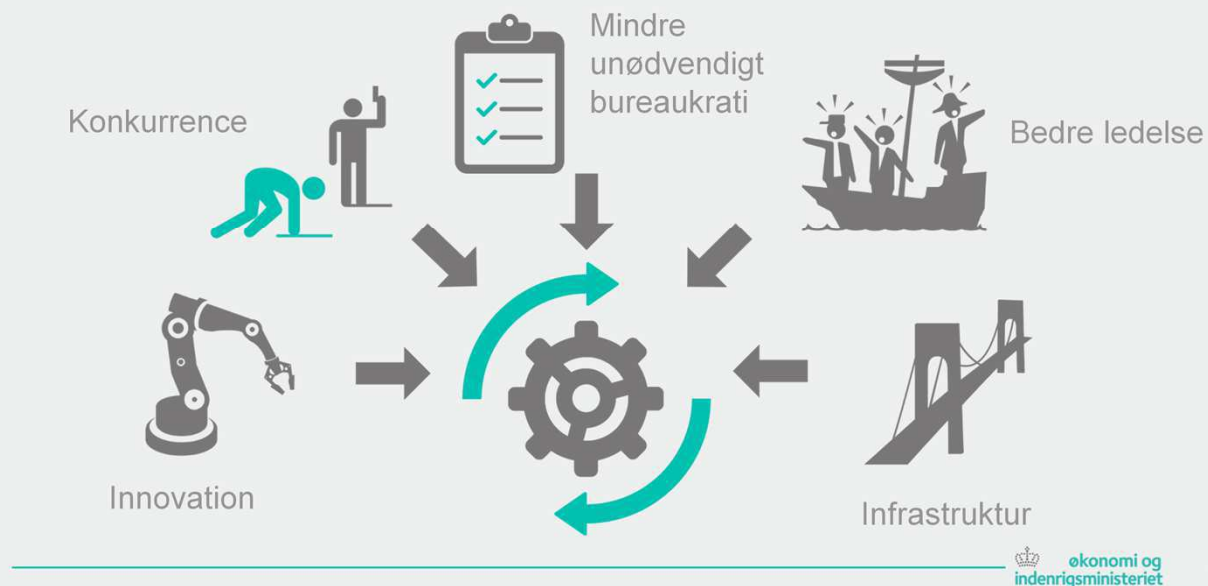
Revision af nationalregnskabet

Den seneste revision af nationalregnskabet har blandt andet øget produktiviteten i 2015 til 2017.

- Med den seneste revision af nationalregnskabet, kom produktiviteten ganske vist til at se noget pænere ud.
- Og vi er nu mere på linje med andre lande.
- Det fik enkelte til at sige, at produktivetsproblemet var afblæst.
- Det er jeg ikke enig i.

Produktivitet kan fremmes på flere måder

- Der er mange måder at fremme produktiviteten på.
- Det kan være via innovation, bedre konkurrence, mindre unødvendigt bureaukrati, bedre ledelse og den rette infrastruktur.
- Der er nok at tage fat på.

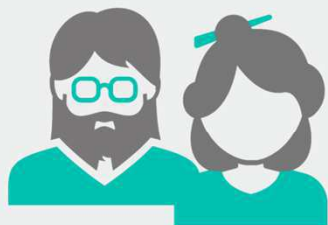
Reformer af arbejdsmarkedet virker og har forlænget opsvinget

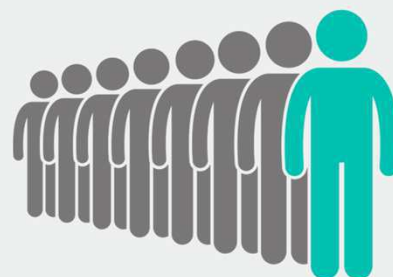
- I mellemtiden kan vi glæde os over, at reformer virker, og vi kan takke reformer for at have forlænget det nuværende opsving.
- Den strukturelle arbejdsstyrke er steget støt de senere år. Det har bidraget til at mindske presset på arbejdsmarkedet, og det har hjulpet mange tusinder i job.

Dynamisk og rummeligt arbejdsmarked

Kun 705.000 offentligt
forsørgede

Udlændinge udgør 43 pct. af
beskæftigelsesstigningen
siden 2013

Der er 60.000 flere ældre i
arbejde siden 2013

- Vi har et dynamisk og rummeligt arbejdsmarked.
- Der er over 60.000 flere ældre i arbejde siden 2013. Det er en kæmpe gevinst for det danske arbejdsmarked, at flere bidrager med deres kompetencer længere.
- Det er et flot fremskridt. Men sammenlignet med andre lande, fx vores naboer i Norden, så arbejder personer over 60 år stadig lidt mindre i Danmark.
- Også udlændinge har bidraget betydeligt til den gode udvikling på arbejdsmarkedet. Over 40 pct. af beskæftigelsesstigningen kan tilskrives udlændinge.
- Hvis vi fortsat skal sikre, at danske virksomheder har adgang til nok arbejdskraft, skal der være gode rammevilkår for at tiltrække og fastholde dygtige og arbejdsomme udlændinge. Ja, jeg kan jo nævne justeringer af beløbsordningen som et eksempel på et godt og gavnligt tiltag.
- Et andet plus er, at antallet af offentligt forsørgede er det laveste i 30 år. Men med over 700.000 fuldtidspersoner, mener jeg stadig, vi kan få endnu flere væk fra offentlig forsørgelse og i beskæftigelse. Der kan være behov for, at gøre det endnu lettere og mere attraktivt at arbejde.

Økonomisk Redegørelse
December 2018